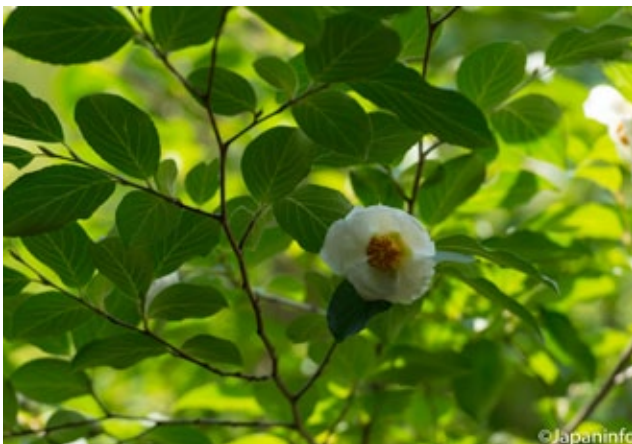

กัญญา สัทซุโอะ

©Japaninfo

▲ ดอกสีขาว กลีบหยัก เกสรสีเหลืองสด

“สาละ=ไซยุ” หมายถึงต้นสาละคู่ ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบรมมหาราชได้ต้น หันพระเศียรไปทางทิศเหนือ ตะแคงขวาทรงสำเร็จสืบลายสนและปรินิพพานไปเมื่อ 2560 ปีที่แล้ว ต้นสาละคู่ดังกล่าวได้รับการขนานนามว่า “มหาสาละ” อยู่ที่เมืองกุสินารา ริมฝั่งแม่น้ำรัญจวนตีประเทศอินเดีย

ทุกปลายเดือนมิถุนายนราวเกือบสองสัปดาห์เต็มๆ วัดโทรินอิน ซึ่งเป็นหนึ่งในวัดลูกสำคัญของวัดเมียวชินจิ ศูนย์รวมของวัดพุทธในนิกายรินไซชูในกรุงเกียวโตจะเปิดวัด ต้อนรับนักท่องเที่ยวเข้าชมสวนซึ่งมีต้นสาละรายล้อม พร้อมจิบน้ำชา และทานอาหารเจ

▲ ผู้คนพากันมานั่งชมสวนกันอย่างสงบ

แบบเซน (โซจินเรียวริ) เป็นประจำทุกปี ปีนี้เป็นปีแรกที่ผู้เขียนมีโอกาสไปชม และพบว่าดอกสาละญี่ปุ่นนี้ต่างกับสาละที่พบเห็นตามวัดวาอารามต่างๆ ในเมืองไทยอย่างสิ้นเชิง ลำต้นสูงราว 10 เมตร ใบเรียวยาวราว 10 เซนติเมตรเป็นมันๆ เช่นเดียวกับเปลือกลำต้น ดอกรูปร่างกลมมีกลีบสีขาวหยักปลาย 5 กลีบ เกสรเป็นกระจุกแน่นสีเหลือง มีกลิ่นหอม มักบานในตอนเช้า และร่วงโรยลงมาทั้งดอกยามเย็น ความที่สวนของวัดปุ ด้วยมอสสีเขียวสด เมื่ออุ้มน้ำฝนใหม่ๆ จะเขียวขจีตัดกับดอกสีขาวสดที่โรยลงมาดงามมาก ทว่าดอกสาละญี่ปุ่นนี้จะเปลี่ยนเป็นสีออกคล้ำๆ ภายในไม่กี่ชั่วโมงทำให้ในอดีตก็ผู้ประพันธ์เรื่องราวของนักบวชตระกูล “ไทระ” (เฮเคะโมโนงาตาริ) นำเอาดอกสาละนี้ไปเปรียบเทียบกับความรุ่งเรืองและตกต่ำที่รวดเร็วอย่างไม่คาดคิดของตระกูลนักบวชดังกล่าว

หลังจิบน้ำชาพร้อมกินขนมหวานรูปร่างเหมือนดอกสาละแล้ว เจ้าอาวาสวัดได้เชิญชวน ทุกคนมานั่งล้อมวงที่ข้างสวน และได้อธิบายว่าสาละไซยุที่เห็นอยู่ตรงหน้านี้แตกต่างกับสาละอินเดียที่ดอกจะออกขาว และมีขนาดเล็กเพียง 1-2 เซนติเมตร ต้นใหญ่โตราว 30 เมตรได้ ไม่สามารถโตในอากาศหนาวเย็นเช่นญี่ปุ่น แท้จริงแล้วเป็นคาเมลเลียฤดูร้อนที่

ว่ากันว่าพระสงฆ์ท่านหนึ่งในอดีตหลังเข้าใจผิดว่ามันคือดอกสาละที่พระพุทธองค์บรมมหาราชได้ต้น และปรินิพพานได้นำไปเผยแพร่

▲ ซ่อนี้กำลังบานงาม

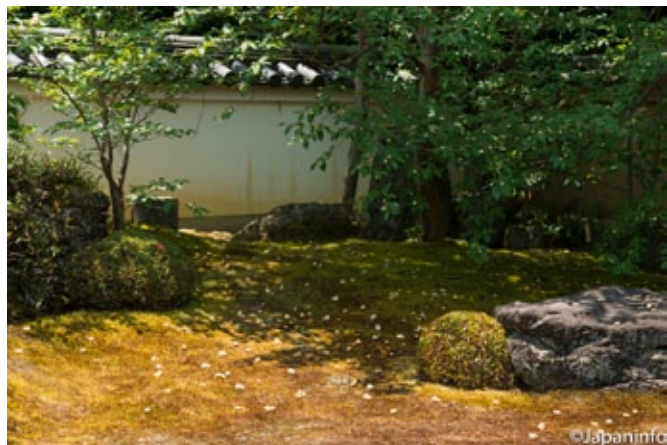
แพร่ต่อไปจนคนญี่ปุ่นจำนวนไม่น้อยเข้าใจว่า มันคือดอกสาละมา โดยตลอด ท่านเจ้าอาวาสได้ยั่วว่าแม้จะเป็นพืชคนละพันธุ์กัน แต่สาละญี่ปุ่นหรือคาเมลเลียฤดูร้อนนี้ก็คล้ายๆ กับสาละอินเดียที่บ้านเช่า และโรยราไปอย่างรวดเร็วยามเย็น เปรียบเสมือนคำสั่งสอนเรื่อง “อนัตตา” ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

สิ่งที่น่าประหลาดใจสำหรับผู้เขียนอีกประการหนึ่ง คือ เมื่อเห็นข้อมูล และภาพเกี่ยวกับ สาละอินเดียแล้ว จึงเพิ่งมารู้ว่าสาละที่มีดอกสีชมพูอมแดงขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางราว 10-15 เซนติเมตร ที่เห็นกันแพร่หลายตามวัดในเมืองไทยนั้นจริงๆ แล้วไม่มีอะไรที่เกี่ยวกับสาละเลย เป็นพืชที่มีถิ่นฐานในอเมริกาเหนือ ลำต้นสูงใหญ่ราว 20-30 เมตร หลังดอกร่วงไปแล้วยังมีลูกกลมแข็งดังลูกปืนใหญ่ขนาดราว 20 เซนติเมตรอีกด้วย ชื่อจริงๆ คือ ต้นลูกปืนใหญ่ประเทศศรีลังกา นำเข้ามาปลูกเป็นไม้ริมถนน และตั้งชื่อว่า “สาละ” จนทุกวันนี้หลายคนจึงเรียกขานมันว่า “สาละลังกา”

แม้มหาสาละของอินเดีย คาเมลเลียฤดูร้อนของญี่ปุ่น และลูกปืนใหญ่จะเป็นพืชคนละสายพันธุ์ รูปร่างดอก และขนาดของลำต้นก็ต่างกันโดยสิ้นเชิงก็ตาม ทว่าต่างก็มีกลิ่นหอม บานยามเช้า

▲ อาหารเจ (โซจินเรียวริ)

▲ สวนด้านหน้าของวัด Torin-in ปีนี้ฝนน้อยมอสจึงไม่เขียวสดนัก

▲ เจ้าอาวาสวัด Torin-in

©Japaninfo

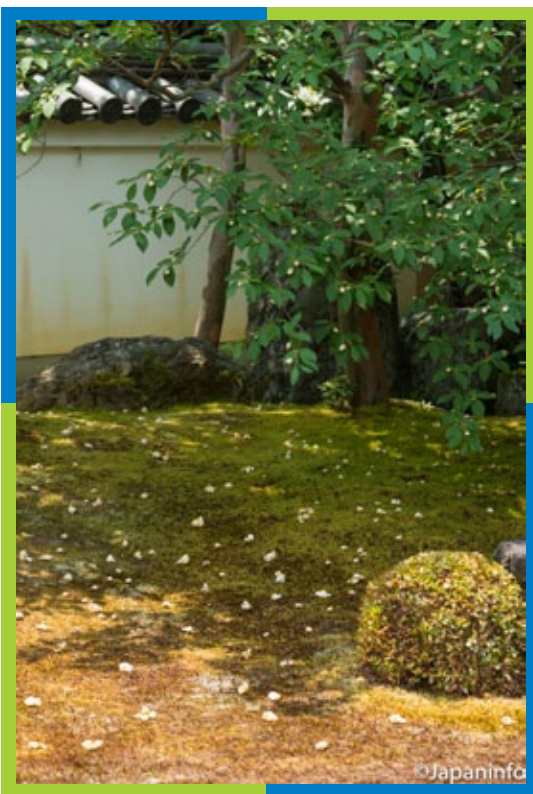
▲ สวนด้านหน้าของวัด Torin-in ปีนี้น้อยมอสจึงไม่เขียวสดนัก

และรอยไปยามเย็น เป็นเสมือนเครื่องเตือนคำสอนของพระพุทธองค์ ไม่ให้ยึดมั่นในสิ่งใดๆ ทุกอย่างต่างเป็น “อนัตตา” ทั้งนี้ สาละของทั้งสามประเทศต่าง ก็เป็นดอกไม้ที่ช่างมี “สาละ” น่ารู้จริงๆ อีกด้วย

สถานที่ชมดอกสาละ-ผู้ปุ่หรือคาเมลเลียฤดูร้อน

1) วัด Torin-in วัดลูกในอาณานิเวศวัด Myoshin-ji เดินราว 5 นาทีจากสถานี Myoshinji/Keifuku Train ชมได้จากวันที่ 15-30 มิถุนายน ทุกปี

2) วัด Rokuo-in วัดพุทธนิกายรินไซชูแถบย่าน Saga กรุงเกียวโต ชมได้ช่วงกลาง ถึงปลายเดือนมิถุนายน เดินราว 3 นาทีจากสถานี Rokuo-in/Keifuku Train

©Japaninfo

▲ ดอกสาละญี่ปุ่นโรยลงมาบนพรมมอสด้านล่าง

©Japaninfo

▲ สวนด้านข้างของวัด Torin-in รายล้อมไปด้วยต้นสาละ (คาเมลเลียฤดูร้อน)